

NENÍ VRAH JAKO VRAH

Stanislav Hájek

Není vrah jako vrah

MAXDORF

Autor

PhDr. Stanislav Hájek

Editor

Ing. Michal Vaněček, Ph.D., MBA

Upozornění

Tato kniha nemůže a ani nechce nahradit lékařské vyšetření; v případě zdravotních obtíží se proto obraťte na svého lékaře.

Toto dílo, včetně všech svých částí, je zákonem chráněno. Každé jeho užití mimo úzké hranice zákona je nepřipustné a je trestné. To se týká zejména reprodukování či rozšiřování jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, fotografického či elektronického), ale také ukládání v elektronické formě pro účely rešeršní i jiné. K jakémukoli využití díla je proto nutný *pisemný souhlas* nakladatele, který také stanoví přesné podmínky využití díla. Písemný souhlas je nutný i pro případy, ve kterých může být udělen bezplatně.

PhDr. Stanislav Hájek
NENÍ VRAH JAKO VRAH

© PhDr. Stanislav Hájek, 2021
© Maxdorf, 2021
© Nadace T-SOFT Eternity, 2021
Photo © iStockphoto.com/stocksnapper, 2021

Vydal MAXDORF s. r. o., nakladatelství odborné literatury, Na Šejdru 247/6a,
142 00 Praha 4, e-mail: info@maxdorf.cz, internet: www.maxdorf.cz

Odpovědný redaktor: Jana Semelková, Ivana Vaněčková
Grafická úprava: DESIGN STUDIO MAXDORF
Sazba: Veronika Mrázová
Tisk: Books Print s. r. o.
Printed in the Czech Republic

ISBN 978-80-907321-3-1

*Podle vyprávění PhDr. Stanislava Hájka příběhy
volně převyprávěl a otázky kladl
Michal Vaněček*

Obsah

Úvod	7
Komentář a úvaha nad knihou	8
Předmluva	11
Záhada dvou zámků	14
Střelnice	43
Bachař	51
Partneři	59
Myslivec	65
Pilot RAF	72
Řízení letového provozu	75
Řezník	80
Blondýnka	84
Milost od Havla	89
Bezdětné manželství	96
Rozhovor	103
PhDr. Stanislav Hájek	112
Vysvětlení základních pojmů	114

Úvod

Jedenáct příběhů s tragickým koncem se na první pohled již svým názvem zdánlivě vymyká knihám vydávaných od roku 2010 Nadací T-SOFT ETERNITY pod značkou Mluv se mnou.

Řadu let se věnujeme příběhům pacientů, lidí se zdravotním postižením, příběhům, kde si klademe za cíl hovořit o věcech, o nichž se nemluví, která jsou nebo byla považována ve společnosti za tabu.

Mluv se mnou tentokrát dostává zdánlivě jinou souvislost. Zabýváme se otázkou, k jakým koncům může vést nedostatek komunikace mezi lidmi. Jde zde o konce, které mají charakter promyšlené vraždy či zabití v afektu.

Jsou to osudy, které, podobně jako vážná nemoc, zasahují zásadním a nevratným způsobem do života obětí, pachatelů i jejich rodin.

Příběhy, které jsou volně převyprávěny podle vzpomínek PhDr. Stanislava Hájka, forezního psychologa, vycházejí z jeho osobní zkušenosti a jsou doplněny jeho odborným komentářem a výkladem. Knížka se tak stává materiálem, který může být užitečný pro odborníky, ale i čtením pro laickou veřejnost, čtením, ze kterého jde místy mráz po zádech. Nejsou to příběhy z podsvětí, ze světa zločinu. Jsou to příběhy vyvěrající z životů obyčejných bezúhonných lidí.

Michal Vaněček

*Předseda správní rady
NADACE T-SOFT ETERNITY*

Komentář a úvaha nad knihou

Autora knihy „Není vrah, jako vrah“ znám téměř 24 let. On je pro mne panem doktorem, já pro něj Pavlem. Vedle občasně, ale přesto dlouholeté profesní spolupráce, kdy vítám jeho odborný pohled na některé případy, kdy jako advokát nejen obhajují své trestně stíhané klienty, ale také, v jiných případech, zastupují poškozené, považuji náš vztah za přátelský. Pan doktor je mi rádcem, kterého však současně zajímají moje postoje a názory k různým tématům. A s postupem let, i přes náš téměř generační věkový rozdíl, nejen nacházíme shodu, ale dokonce snad i občas na něco společně přicházíme.

Tento úvod, popisující můj vztah k PhDr. Stanislavu Hájkovi, považuji za nezbytný z důvodu objasnění, že moje úvaha nad touto knihou má dvojí povahu. Nejen profesní na straně jedné, ale také osobní.

Jsem moc rád, že jsem se o profesní cestě pana doktora Hájka dozvěděl více, než s čím jsem si, po tak dlouhá léta, vystačil. Přiznám se, že jsem místy měl pocit, že čtu o práci někoho jiného. O práci člověka pohybujícího se roky v policejním a vězeňském prostředí. Tedy někoho, s kým jsem si zatím tak „plasticky“ nespojoval toho moudrého a empatického člověka, který vám v diskusi přenechává tolik prostoru, o kolik si řeknete. Věděl jsem to, mluvili jsme o tom, ale kniha mne pomyslně vzala za ruku, provedla mne prostředím a situacemi a umístila mne do společnosti lidí, jak jsem to dosud nevnímal.

Jako právník oceňuji vysokou úroveň erudice a kompetence forenzního psychologa, která je z celé knihy zřejmá. Mám za to, že nabízí zcela srozumitelný, přehledný a relativně úplný obraz práce psychologa v kriminalistice a vězeňství.

V textu jsem však našel i zcela mimořádné a přiléhavé myšlenky, které propojují a dávají do souvislosti psychologická hodnocení s platnými normami slušného chování. Mám za to,

že je výrazem jisté osobní statečnosti doktora Hájka, že otevřeně poukazuje na absenci respektu k zásadám duševní hygieny a na nedostatek morálky, jako na příčiny konfliktu graduujícího v ty nejtěžší zločiny. Vítám proto jeho otevřené připomenutí nezbytnosti a nezastupitelnosti kategorického imperativu. A vítám jako jasný vzkaz, že jej doktor Hájek připomíná záměrně a cíleně. Sice v kontextu jeho knihy, ale i jako vzdor tomu, že o základech morálky dnes není „in“ příliš mluvit či psát.

Dvojnásobnou odvahu pak autor prokazuje tím, že nepřijatelné postoje či chování popisuje i u některých z obětí. Je však nezbytné zdůraznit, a doktor Hájek se tak i v textu zcela jasně vyjadřuje, že žádné takové selhání či provinění na straně obětí nikdy nemůže být omluvou vraha za jeho čin. V tomto směru je pak nabízen závěr, který lze shrnout, že „souhlasit s tím rozhodně nelze, ale někdy to jde pochopit“. Nikdy, jako omluva, ale toliko jako dílčí vysvětlení, proč se to stalo.

Moc se mi líbí jazyk, kterým autor mluví k čtenáři. V kombinaci s formou literárního (takřka povídkového) zpracování jednotlivých případů, je srozumitelnější závěr nejen jednotlivých příběhů, ale i knihy jako celku. Mám tím na mysli zejména odkaz psychologa na souvislosti mezi tím, co se stalo, co tomu předcházelo, a co na tom bylo zcela špatně. A srozumitelnost knihy přitom nic neubírá na odborné úrovni takového hodnocení.

Osobně jsem knihu pochopil jako jedenáct modelových případů, na nichž lze ukázat souvislosti mezi konkrétním jednáním zúčastněných osob, vlivem různých okolností na takové jednání, a téměř vždy tragickými důsledky takových okolností. Sám jsem pak v knize našel tři podstatné vzkazy.

Předně apel na potřebu správně komunikovat. Nejen o problémech, ale i o představách či očekáváních. O pocitech a „vnitřním“ stavu toho druhého. A také související výzvu usilovat o vhodné řešení konfliktu, pokud mu nejde zabránit či se mu vyhnout. Konfliktu, coby krystalickém důsledku nezvládnuté komunikace, a to až v míře fatálního zločinu.

Další pomyslné těžiště vnímám v potřebě přemýšlet o okolnostech afektu či úmyslu, jehož důsledkem může být vražda. Opět se nabízí pojem konflikt, avšak cítím širší přesah do schopnosti či neschopnosti správně komunikovat. A uvědomuji si řadu vlivů, které míru a kvalitu takové (ne)schopnosti ovlivňují.

Rodina, povahové vlastnosti, vliv okolí... Prostě připomenutí, že se vzájemně velmi lišíme i v takovýchto našich schopnostech, považuji za potřebné.

A nakonec – nemohu si pomoci... opět si připomínám, že nikdo se zločincem nenarodí. Kniha pana doktora Hájka nutně vybízí k otázce – Kde se to celé pokazilo? A nakolik autor ani nemůže na takovou otázku odpovědět zcela, přesto nabízí řadu relevantních odpovědí.

Mgr. Pavel Drumev

Předmluva

Motto: Philip Zimbardo

„Zlo je zvrácením lidské dokonalosti, dochází k němu, když se lidská mysl obrátí sama proti sobě, aby působila bolest, škodu, ponížení, aby ničila druhé bytosti spolu s jejich majetkem a nejvíce uctívanými symboly. Je možné takové zlo vyvrátit? Je dobré překonat naši tendenci soustřeďovat se pouze na dispoziční zlo jakožto příznačnou vlastnost či charakteristiku konkrétních, opovrženihodných jedinců. Místo toho bychom měli vzít v úvahu situační determinanty zla, protože ty nám umožní poznat obecné síly zla a identifikovat živnou půdu, která dokáže ke zlým skutkům svést i dobré lidi.“

Vznik této knihy je veden snahou autorů vzít v úvahu a zdůraznit jednu z velmi důležitých situačních determinant, o kterých se moc mluví, ale v reálu se opomíjí nebo se vykládá tak, jak komu právě vyhovuje. O komunikaci. Zejména o komunikaci v konfliktních situacích. Není účelem této knihy pokoušet se o vytvoření učebnice nebo instruktážně metodického pokynu s forenzní problematikou. Spíše se zaměřuje na velmi závažnou, a navíc stále narůstající skutečnost, že se v životě potkají (a možná i dobrovolně vyberou) lidé, kteří k sobě na počátku vztahu mají velmi blízko – a na konci tohoto vztahu jeden druhého zabije. Anebo někdo někoho zabije „jen“ proto, že si chce přivlastnit něco, po čem touží a nedokáže to získat společensky akceptovatelným způsobem. Nebo zabíjí někoho „jen“ proto, že viděl něco, co vidět neměl. A tak by bylo možno pokračovat ve výčtu variant, které mají společného jmenovatele – vraždu jako skutek.

Nemají ale stejného pachatele. Stejného člověka – vykonavatele tohoto fatálního a svými důsledky nezvratitelného činu. Nemají jej především z hlediska osobnostního, psychologického profilu. I když řada prvků může být shodná – podstatné na tom je to, „že není vrah jako vrah“, stejně tak jako není člověk jako člověk. I přes řadu shodných znaků deliktu (motivace, způsob provedení, vliv alkoholu nebo jiných psychotropních látek atd.) se od sebe pachatelé liší stejně tak, jako se shodují či liší od sebe navzájem všichni lidé. Máme mnoho společného, ale neexistují dva identičtí jedinci. Vlivem tohoto faktu se lišíme i v řešení konfliktních situací. To, co je pro někoho řešitelné, může se pro jiného jevit jako bezvýchodné. I když mluvíme stejným jazykem, často si vůbec nerozumíme nebo si rozumět prostě nechceme, protože „to“ není tak jak „to“ chceme nebo jak si představujeme.

Položme si otázku – co prostupuje náš každodenní život a vždy všudypřítomnou komunikaci? Bez ohledu na to, zda ji vede člověk sám se sebou v podobě kognitivních procesů při vnímání sociální reality, myšlení, rozhodování, řešení úkolů, před kterými v každém okamžiku stojí, a především pak při řešení reálných životních problémů.

Výstižný a jako motto sloužící výrok Hérakleita z Efesu (cca 540 př. n. l. až 480 př. n. l.) POLEMO PATER PANTON (Konflikt je otcem všech věcí), současně, ve více rovinách, inspiruje k tomu, abychom se nad tím zamýšleli a abychom „vše co za tím vězí“ dokázali využít ve prospěch svůj i všech kolem nás. Výše uvedený Hérakleitův citát lze chápat jak v pozitivním, tak i v negativním smyslu. Jakých věcí je konflikt otcem? Pozitivním důsledkem může být jen konstruktivní výsledek konfliktu, přijatelné vyřešení problému, konsensuální řešení, pokrokové posunutí se dál ze „slepé uličky“, kterou někdy vzniklý problém připomíná. Daleko závažnější konsekvence však vznikají při destruktivním přístupu k řešení konfliktu nebo při iracionální eskalaci problému. Mnohá lidská neštěstí vznikají jen z neschopnosti „domluvit se na oboustranně přijatelném řešení“. Z čeho to pramení? Většinou z toho, že buď jedna, druhá nebo obě strany zúčastněné na řešení problému (konfliktu), neumí takové situaci předejít nebo ji konstruktivně řešit, když už se do ní z nejrůznějších důvodů dostanou. To platí jak v obecné rovině, tak zejména

tam, kde se střetávají odlišné představy o řešení situace, názory, postoje, hodnoty, ale i kultury, národy a v neposlední řadě také různé generace.

Teorie říká, že když se dostávají do konfliktu protikladné stránky téhož předmětu a jevu, hovoříme o vnitřním rozporu. Vnější rozpory jsou konflikty mezi různými předměty a jevy (např. mezi přírodou a společností, mezi organizmem a prostředím atd.). U každého člověka mohou existovat rozpory a protiklady i v jeho vědomí, tedy mimo oblast reálného světa a reálných situací (např. pravda–omyl, omyl–lež, pravda–lež), a to na různých úrovních. Mohou se týkat potřeb, které mají blízko k pudové nebo instinktivní oblasti, anebo zájmů, zálib, citového života, ideové, hodnotové orientace. Někdy může jít o situace, kdy stojí vedle sebe více hodnot, mezi nimiž se jedinec rozhoduje nebo dokonce se rozhodnout musí, nucen nějakými okolnostmi. Konflikt vzniká i při uskutečňování nějakého záměru. Jindy se do cesty uskutečňování záměru mohou stavět nějaké překážky. Směr úsilí tedy může být různý, může být i různá reakce na tento stav a rovněž může být i různá forma a intenzita reagování na něj. Někdy aktivita vychází z vnějšího – společenského prostředí a působí na člověka a na jeho psychiku, jindy aktivita vychází ze subjektu a směřuje do okolního prostředí, kde se dostává do rozporu s uspořádáním vnější situace.

Konflikt je potenciálně obsažen v každé komunikaci, a pokud vznikne a my jej chceme „konstruktivně zvládnout“, pak musíme mít k tomu dostatečnou kompetenci v podobě schopností a patřičných dovedností. Pro tento účel není možné pokoušet se o shrnutí všech dosud existujících teorií řešení konfliktů. Kniha si klade za cíl informovat, a tak trochu i varovat. Varovat proto, že dlouhodobá neschopnost (nebo neochota) ke konstruktivnímu řešení konfliktů zcela jistě a prokazatelně působí negativně na lidskou psychiku a na sociální prostředí, sociální síť a vztahy uvnitř i vně této sítě.

Uvedené příběhy jsou inspirovány skutečnými příběhy skutečných lidí. Jen jména byla změněna a průběh událostí byl lehce modifikován literární licencí.

PhDr. Stanislav Hájek

Záhada dvou zámků

Z psychologického posudku
zpracovaného na JUDr. Tůmu

Narodil se 22. 2. 1922 věkově starším rodičům. Matce bylo 42 let a otci 56. Otec byl uzavřený člověk, povoláním bankovní úředník. Matka byla v domácnosti. Jmenovaný vyrůstal sice v úplné rodině, jeho výchova však byla citově chudá. V dětství byl samotářem. Ve výchově byl akcentován až prudérní životní styl s preferencí vnějškové spořádanosti a rodinné uzavřenosti. Vztah obou rodičů hodnotí jako citově chladný. Stejně tak hodnotí i vztah rodičů k němu. Jmenovaný byl přísně veden k tomu, aby „něčím byl“. Jeho zájmy byly určovány především otcem. Preferována byla skromnost, hospodárnost a „mravnost“. Jmenovaný neměl žádné kamarády. Byl veden k ukázněnosti. Preferováno a podporováno ze strany rodičů bylo hlavně sebezvzdělávání a výborné výsledky na všech stupních vzdělávání jako prostředek k tomu, „aby byl materiálně zajištěn“, až oni tady nebudou.

„Vy jste se narodil 22. 2. 1922, pane doktore?“ zeptal se příslušník bezpečnosti, když otevřel občanský průkaz doktora Tůmy. Sice to z průkazu bylo evidentní, takže otázka byla zbytečná, ale hezká kombinace číslic policistu překvapila. Stejně jako byla zbytečná navazující otázka: „Takže je vám čtyřicet osm let?“

Doktor Tůma jen mlčky přikývl. Na bezpečnost zavolal poté, co po příchodu domů našel svou manželku mrtvou ve vaně.

„Proč jste nevolal rovnou záchranku?“ zeptal se lékař, který ohledával mrtvou ležící na podlaze koupelny.

Tůma pokrčil rameny. „Vytáhl jsem ji z vany, pokoušel jsem se ji oživit, ale bylo to marné. Byla..., byla mrtvá.“

Lékař s příslušníkem se na sebe podívali. Věc byla v podstatě jasná. Doktor Tůma nebyl žádný primitiv a pokud dělal oživovací pokusy poté, co jeho žena byla pravděpodobně několik desítek minut utopená, nebyla by záchranka tak jako tak k ničemu. To musel poznat každý.

Policista přikročil k lékaři. „Nevypadá to na cizí zavinění?“ Lékař pokrčil rameny. „Na první pohled ne, ale uvidíme po pitvě.“

„Po pitvě?“ vyhrkl Tůma. Lékař se na něj podíval omluvně. „Podívejte, pane Tůmo..., pane doktore, v případech jako je tento, je soudní pitva vždy nezbytná. Musíme zjistit přesnou příčinu úmrtí.“

Doktor Tůma pokývl hlavou: „Rozumím, to je v pořádku.“

Zřízenci pohřební služby naložili tělo paní Tůmové do rakve, odnesli je do auta a vydali se na patologii.

Z psychologického posudku
zpracovaného na JUDr. Tůmu

V oblasti psychosexuální výchovy byl v době dětství i rané dospělosti naprosto neinformovaný a nevzdělaný. Celá tato oblast byla rodiči tabuizována. Až při studiu na vysoké škole začal zjišťovat, že jej určitým způsobem přitahují ženy. Jeho apriorní vztah k nim však byl stigmatizován tabuizovaným přístupem rodičů k tomuto tématu. Po absolutoriu vysoké školy (právnícká fakulta) odešel za prvním zaměstnáním mimo své původní bydliště do Prahy a zde také navázal svůj první, samostatný kontakt se ženou. Reagoval na seznamovací inzerát, který uveřejnila jeho pozdější manželka. Po osobním seznámení se s dotyčnou ženou zjistil, že jí jde hlavně o jakési „společenské krytí“, neboť ona

pocházela z prvorepublikové, pražské bohaté rodiny, která byla olivem dějinných událostí „socializována“ podle vzoru téměř reálného socialismu. Avšak rodiče ještě stačili svou dceru zabezpečit reprezentativním bytem v Praze na Vinohradech a také značným starožitným majetkem (nábytek, šperky, knihy atd.). Reálný účel pozdějšího sňatku oběma zúčastněným vyhovoval. Ona získala „krytí“ v podobě fundovaného právníka (to se vždy může hodit) a on získal majetkově i sociálně dobře situovanou partnerku.

Príslušník bezpečnosti se chvíli pozorně rozhlížel po předsíni a koupelně.

„Pane doktore, mohl bych si prohlédnout byt? Přece jen je mou povinností prohlédnout místo, vyloučit cizí zavinění. Víte, do bytu mohl třeba vniknout zloděj, mohlo tu dojít k zápasu a tak.“

Stáli v předsíni vinohradského bytu, která byla obložena dřevem. Byt zabíral zjevně celé patro nejvyššího poschodí domu. Z předsíně vedly osmery dveře do dalších pokojů.

„Já ale nemám od těch místností klíče,“ zašeptal Tůma.

„Prosím?“ podíval se na něj nechápavě příslušník.

„No, prostě nemám klíče, ty měla jenom manželka,“ rozhodil bezradně ruce.

„Tak je musí mít někde v kabelce nebo někde,“ ozval se druhý příslušník, který celou dobu pokuřoval u dveří do chodby.

„To je možné,“ pokýval hlavou doktor Tůma.

Příslušníci se po sobě tázavě podívali. Ta situace jim přišla přinejmenším neobvyklá.

„A pomůžete nám ty klíče najít, vidíte? Asi víte, kde je vaše paní mívala?“

„Ano, asi je má v kabelce, chystala se do lázní, víte? Já jsem je jen nesměl používat.“

„Prosím vás, a kde tedy vlastně žijete? Vy nebydlíte v tomto bytě?“

Tůma ukázal na oتمان a malý stůl v předsíni. „Tady.“

Jeden z policistů se mezitím přehraboval v kabelce paní Tůmové. „Jsou to tyhle klíče?“ zachrastil svazkem na klíčence.

„Ano.“

„A provedete nás po bytě? Předpokládám, že aspoň tušíte, kde co je,“ zadíval se příslušník pátravě do tváře doktora Tůmy.

„Jistě, samozřejmě.“

Procházeli luxusním bytem, který měl jistě přes dvě stě čtverečních metrů.

Všude byl vzorný pořádek, bylo pečlivě uklizeno. Až tak, že vše vypadalo naprosto nepravděpodobně.

„To není asi sranda, uklízet takovou rezidenci, co?“

„Moje žena měla zjednanou paní na úklid, víte?“

Příslušníci se po sobě podívali. Služka v roce 1970? To nebyla úplně běžná praxe.

„Poslechněte, čím se živí vaše paní?“

„Jak, čím se živí?“ pohlédl na ně překvapeně Tůma.

„No, kde pracuje, tedy, promiňte, pracovala, co dělá?“

„Moje žena byla v domácnosti.“

„A vy jste tohle všechno živil sám?“

„Víte, žena pochází, tedy pocházela ze zámožné prvorepublikové podnikatelské rodiny. Židovské rodiny. Má, tedy měla velký majetek, i tenhle byt zdědila po rodičích.“

Z psychologického posudku
zpracovaného na JUDr. Tůmu

Nejen že nemají žádný společný společenský život, ale nežijí spolu ani sexuálně. To pana doktora všestranně frustruje. Ještě více se situace vyhrocuje, když manželka rozhodne, že manžel s ní nebude sdílet všechny společné prostory jejich velkého bytu, ale vyhrazuje mu jen předsíň a umožňuje používání sociálního zařízení. Z tohoto důvodu manželka „zabezpečuje“ ostatní místnosti zámky a manžel má pouze klíče od vchodu do domu a klíč od vstupních dveří do předsíně. On samozřejmě vnímá abnormalitu situace, ale vlivem zmiňované rodinné výchovy a také pod silným vlivem své hodnotové orientace (jako právník ví, na co má nárok ze společného jmění manželů), nehodlá iniciovat řešení rozvodem. Vnímá své lidské, a především mužské ponížení, a proto přemýšlí o řešení situace a píše si o tom svůj soukromý deník. Z důvodu utajení obsahu jej píše ve švédštině (jeden ze sedmi jazyků, které ovládá).

Příslušník zalistoval Tůmovým občanským průkazem. „Vy pracujete na Ministerstvu zahraničí?“

„Také.“

„Jak to myslíte, že také?“ zvedl příslušník obočí.

„Doučuji studenty...“

„Co je doučujete?“

„Víte, já ovládám sedm jazyků, tak vyučuji jazyky, tady, podívejte, v novinách mám inzerát,“ podal příslušníkům noviny, pro které odběhl do předsíně.

„Podmínkou výuka v místě klienta?“ přelétl očima noviny příslušník. Jeho kolega jen nechápavě zakroutil hlavou.

„Jezdím k nim. Tady bych nemohl, říkal jsem vám, že kromě předsíně, záchodu a koupelny nemám nikam přístup. Jezdím tramvají nebo autobusem, a ...“ odmlčel se, „a cestou kontrolojují jízdenky.“

„Jízdenky?“

„No, dělám revizora, není to špatně placené,“ řekl Tůma.

„Takže vy pracujete na Ministerstvu zahraničí a vedle toho děláte revizora a učíte studenty?“ pro jistotu zopakoval příslušník, aby měl jistotu, že záležitost správně chápe.

„Ve dne.“

„Pane doktore, z vás to leze jako z chlupaté deky,“ rozčílil se příslušník. Druhý do něj šťouchl loktem.

„Promiňte, kolega to tak nemyslel, víme, že jste asi rozrušen z té události. Jistě, že učíte ve dne, kdy jindy.“

„No totiž...“ zarazil se Tůma.

„Copak?“

„Já v noci ještě třídím odpad. Teda někdy, denně bych to nezvládal.“

„Jak třídíte odpad?“

„Ve spalovně, je to dobře placená práce.“

Příslušníci chvíli mlčeli a nevěděli, co říct.

Pak promluvil doktor Tůma: „Víte, manželka žila poměrně nákladným životem, jezdila vždy na půl roku do lázní, dnes právě měla odjet. Nebylo snadné to všechno utáhnout, i přes veškerý majetek. Ona se nerada zbavovala věcí po rodičích.“

Příslušník mlčky podal Tůmovi občanský průkaz.

„Ještě vás předvoláme, pane doktore. Budete muset podepsat protokol. A budete samozřejmě seznámen s výsledky pitvy. Na shledanou.“

Tůma jen kývl hlavou.

„Jo a upřímnou soustrast,“ otočili se ještě příslušníci ve dveřích.

Dveře za nimi zaklaply a Tůma se na ně asi minutu mlčky díval. Pak pomalu odešel do obývacího pokoje. Nalil si plnou sklenici whisky a nacpal si pomalu dýmku. Škrtl zápalkou a s pocitem zadostiučinění pozoroval, jak dým stoupá ke stropu mezi běloskvoucími záclonami před vysokými okny vinohradského činžáku.

Z psychologického posudku
zpracovaného na JUDr. Tůmu

Manželka pana T. po dobu trvání manželství nepracovala, a tak potřebovala i finanční saturaci ze strany svého chotě. Plat právního úředníka Ministerstva zahraničí nebyl sice nejmenší, ale na pokrytí potřeb manželky nestačil. A tak vykonával paralelně několik tzv. souběžných pracovních poměrů. Velmi rychle, po uzavření manželství, dochází ze strany manželky k rozvržení rolí. Ona tráví polovinu roku v lázních, jako tzv. samoplátce, a on pracuje (právník ministerstva zahraničí, překladatel a tlumočník, doučuje studenty jazykům, třídí odpad, cestou za doučovanými studenty vykonává funkci revizora Dopravního podniku), aby pokryl finanční požadavky své manželky.

Na stole doktora Hájka zazvonil telefon. Doktor Hájek byl forenzní psycholog. Byl zván jako znalec k řešení případů, které vyžadovaly psychologický posudek, vytvoření psychologických profilů pachatele a podobných lahůdek, když už nestačila běžná kriminalistická dovednost.

„Hájek!“ zahučel do sluchátka.

„Ahoj, Stando,“ ozval se na druhém konci drátu nezaměnitelný hlas šéfa pražské kriminálky Borůvky.

„Čau, copak se děje?“

„Stando, potřebuju, aby ses na něco podíval. Budu asi potřebovat sepsat i psychologický posudek. Mám tady na stole úmrtí na Vinohradech, nějaká ženská se utopila ve vaně.“

„No a co já s tím?“

„Je to celý náký divný. Na první pohled žádný cizí zavinění. Našel ji manžel, když se vrátil domů.“

„Furt mi není jasný, co já s tím?“

„Přišla zpráva z patologie. Z pohledu patologa není žádný důvod, aby ta ženská přirozeně umřela. Pětačtyřicet let, nemoc

žádná, srdce jako zvon. Jen taková drobnost, která je právě divná. A kromě toho, ten její manžel, aspoň podle protokolu od výjezdovky, je trochu magor.“

„Jak magor?“ nechápal Hájek.

„Hele, právník, mluví sedmi jazyky a v noci hákuje na skládce, no je toho víc, bydlí v předsíni... Hele, stav se, mrkneš na to, zajdeme pak na pivo, zvu tě!“

Doktor psychologie Hájek z těchto rychlých informací nebyl ani trochu moudrý. Ale pozvání na pivo zabralo, a tak o dvě hodiny později seděl v Bartolomějské, v pracovně šéfa pražské kriminálky.

Sekretářka donesla na stůl dvě kávy a doktor Hájek vzal do ruky pitevní zprávu.

„A co je tam divný?“ pročetl lejstro shora dolů a zase zpátky.

„Tady,“ major Borůvka se natáhl přes stůl a zapíchl prst do papíru.

„Měla řadu zhmožděnin, které vznikly průkazně až po smrti. Víš, on tvrdí, že ji vytáhl z vany, zřejmě už mrtvou, a pokoušel se ji resuscitovat. Jenže na patologii našli zhmožděninu horního rtu. Ta vykazovala vitální reakci, musela tedy vzniknout před smrtí. Jenže patologovi není jasný, jak by si ji mohla udělat.“

Hájek se zamyslel.

„Mohla se třeba o něco uhodit, topila se, tělo se zmítá...“

„Jenže,“ skočil mu do řeči Borůvka, „podle protokolu ta vana má baterii v místě nohou, neměla se o co praštit, hele, tady se píše, že to vypadá na úder nebo náraz na tvrdší předmět, mohla to být klidně rána pěstí.“

„A co byt?“

„Nic, zámek nepoškozený, byt uklizený jako klíčka. A představ si, ten její manžel, ten doktor Tůma, neměl klíče od pokojů, bydlel v předsíni.“

Hájek povytáhl obočí: „To vypadá na zajímavý manželství.“

Borůvka přikývl a napil se kávy.

„No,“ zamyslel se Hájek, „to představuje důkladnou prohlídku bytu. A toho fešáka asi vemte do vazby, já si s ním promluví.“

„To jsem ti chtěl přesně navrhnout.“